

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 20.7.2002

Číslo: Ročník 12 (2002). Číslo 2.

Sekce: Kdo je ...

Název článku: Už jenom pohled do zeleně osvěží a když si pozorovatel všimne včely, která usedla na květ, musí mu to přinést osvěžující zážitek!

Autor: Martina Plojharová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=37>

Už jenom pohled do zeleně osvěží a když si pozorovatel všimne včely, která usedla na květ, musí mu to přinést osvěžující zážitek!“

Martina Plojharová

RNDr.Zdeněk Martinec

Narodil se 19.9.1935 ve Vejvanovicích,okres Chrudim. Ve Vejvanovicích navštěvoval obecnou školu a jako žák této školy prožíval květnovou revoluci. Tehdejší měšťanskou, později střední školu absolvoval v Hrochově Týnci. Ve škole dobře prospíval a rozhodl se na radu poradce pro volbu povolání a po poradě s rodiči vstoupit na pedagogické gymnázium pro učitele národních škol v Pardubicích.

Ve studiu pokračoval na Vysoké škole pedagogické v Praze. Po ukončení této školypokračoval ve studiu přírodovědecké fakulty v Olomouci, obor biologie - chemie. Studium úspěšně ukončil rok před plánovaným termínem. Kontakty s přírodovědeckou fakultou nepřetržitě udržoval a v roce 1976 odevzdal rigorózní práci, podrobil se rigorózní zkoušce a získal titul RNDr. V roce 1984 byl přijat do aspirantského studia a v roce 1989 obhájil kandidátskou práci na Přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě.

Pracoval jako učitel základní školy, ředitel základní školy, učitel střední všeobecněvzdělávací školy, profesor gymnázia na školách v okrese Lanškroun. Od roku 1969 působil na gymnáziu J.K.Tyla v Hradci Králové, od roku 1980 byl ředitelem gymnázia v Pardubicích. Pracoval i v mimoškolních aktivitách mládeže jako předseda krajské komise biologické olympiády, v ústřední komisi SOČ (středoškolská odborné činnosti) v oboru biologie (05). Na základě konkurzního řízení nastoupil od 1.9.1986 na místo odborného asistenta na katedře biologie Pedagogické fakulty v Hradci KRÁLOVÉ, KDE VEDE VÝUKU OBECNÉ BIOLOGIE, MIKROBIOLOGIE A VIROLOGIE.

V současné době přednášíte na katedře biologie UHK obecnou biologii a mikrobiologii, vystupujete na seminářích pedagogického centra, účastníte se mnoha dalších činností, jejichž společný jmenovatel = věda o životě - biologie. Vzpomenete si ještě, jak se ve vás zrodila láska a nadšení pro ni ?

Při zamyšlení nad odpovědí na tuto otázku se vybavují dva faktory, které významným způsobem ovlivnily mé zájmy i profesní zaměření. Bylo to prostředí venkova, ve kterém jsem vyrůstal a které mě ovlivnilo. Pak to byla škola a osobnosti mých učitelů, kteří podněcovali a směřovali můj vztah k přírodě a k přírodovědnému vzdělávání, a to už od základní školy a pokračovalo to na škole střední.

Co a jak toto jistě nezničitelné pouto nadále rozvíjí a posiluje?

Vztah k přírodě, snaha poznat zákonitosti jevů v ní probíhajících a v neposlední řadě i při předávání přírodovědných poznatků mladé generaci je každý byť zdánlivě nevýznamný úspěch posilujícím prostředkem tohoto vztahu a stimulem rozvíjení další činnosti v tomto směru. A přece jen se občas nějaké úspěchy dostaví a povzbudí k další práci a upevní vztahy.

Říká se, že člověk, pro něhož je koníček zároveň povoláním, patří ke šťastným lidem.

Jak je tomu u vás? Co vám tento nádherný obor dal či vzal?

Myslím, že tvrzení z vaší otázky je pravdivé. Snad bych jen slovo štěstí, které vnímám poněkud se širším obsahem, nahradil slovem uspokojení. Uspokojení mi zcela jistě tento obor a činnost v něm přinášel a přináší, a to nejednou a opakovaně. A co mi vzal? Víte, že se pokouším vzpomínat a hledat v paměti, ale snad ani na nic nepřicházím.

Napsal jste řadu přírodopisných učebnic a testů pro ZŠ. Jsou oproti dalším nabízeným na trhu zvláštní v trochu odlišném pojetí výuky školní práce ... Čím?

Učebnice, na jejichž tvorbě jsem se podílel, jsou dílem autorského kolektivu. Při jejich vzniku jsme měli několik záměrů:

1. Názornost - učebnice obsahují řadu obrázků a schémat.
2. Přiměřenost - obtížnost, text i grafika jsou přiměřené rozvoji myšlení a chápání věkového stupně žáků, pro něž jsou určeny.
3. Od známého k méně známému - řazení poznatků v učebnicích tento záměr sleduje a splňuje.
4. Sezónnost výuky - autorský kolektiv se snažil zařazovat biologická témata tak, aby odpovídala vegetačnímu období, případně cyklu živých přírodnin, aby názor v učebnici (obrázky, schémata ...) mohl být podepřen, rozšířen o živou přírodninu (kvetoucí rostlinu, žijícího čolka ...).

Co říkáte současnému stavu nabídky a úrovně učebnic biologie na našem trhu? Jak v tomto nepřeborném množství zvolit "tu pravou"?

Široká nabídka učebnic je na místě. Pokud každá z nabízených učebnic obsahuje dobře didakticky zpracované základní i rozšiřující poznatky přiměřené věku žáků, pro něž jsou učebnice určeny. "Tu pravou" nemohu doporučit já, ale musí si ji vybrat každý pedagog tak, aby vyhovovala jeho záměrům a používaným metodám práce. Jinak řečeno, aby zvolená učebnice "seděla" jeho stylu práce a hlavně vyhovovala kolektivu žáků jím vzdělávané třídy. Snad ještě poznámku. Učebnice jsou posuzovány nejenom odbornými recenzenty, ale podléhají schvalovacímu řízení MŠMT. Měly by tedy obsahovat doložku uvedeného ministerstva.

Jaká je dle vás nabídka, dostupnost a úroveň VŠ skript z biologie v hradeckých odborných knihovnách?

Ptáte se na úroveň VŠ skript a jejich dostupnost pro studenty. Na tuto otázku asi nelze odpovědět jednoznačně. Bude jistě záležet na oboru studia, potřebách studentů a možnostech a schopnostech autorů. Myslím, že současný stav je uspokojivý, ale jistě je stále co zdokonalovat a rozšiřovat.

Jste dlouholetým čtenářem SVK HK. Prozradte nám, zda tu nacházíte dostatek literatury ze svého oboru?

Na tuto otázku lze odpovědět jednoznačněji, a to kladně. Meziknihovní výpůjční služba snadno odstraní případné nedostatky.

Jak se vám pracuje s automatizovanými systémy a databázemi SVH HK? V poslední době doznaly mnoha změn.

Mohu vám sdělit, že jsem od samého začátku zavádění výpočetní techniky pochopil její význam a s počítačem se kamarádím. Databáze SVK mi proto nedělá žádné potíže, urychluje možnost získání informace, je uživatelsky příjemná.

Nejkrásnější knihou roku 2002 se v mezinárodní soutěži stala česká kniha (české vydání indiánských příběhů Herberta Schwarze - Příběhy z parní lázně). Vydáváme v ČR hodnotné publikace,

ať už jde o váš obor, či nikoli?

Jsem přesvědčen o tom, že v Čechách se knihy dělat umí, a to na vysoké úrovni po stránce výtvarné i technickým zpracováním.

Březen je vyhlášen měsícem internetu. Čím je internet pro vás? Myslíte si, že díky němu fyzická podoba dokumentu upadne v zapomnění ?

Internet - nepřehledný zdroj informací. Co mi na něm vadí? Zadáte klíčová slova pro vyhledávání a pak se nějakou dobu přebíráte určitým balastem - názvy různých firem, hudebních skupin ..., které si vámi hledané klíčové slovo namontovaly do svého názvu, textu atd. K požadované informaci se dopravujete, ale s tímto zdržením je nutno počítat. Internetové spojení elektronickou poštou je vynikající a usnadňuje komunikaci. Odpověď z Kanady dostanete elektronickou poštou dřív, než vypijete šálek kávy. Avšak tato odpověď nesmí být zatížena virem. To je to, co může užití tohoto komunikačního prostředku velmi zneprůjemnit. Domnívám se, že fyzická podoba dokumentů díky internetu může být mírně omezená, ale nikdy nebude zcela potlačena. Mám-li na mysli tištěnou knihu (trvalost, estetická úroveň ...), její užití má nespornou řadu výhod před informacemi z internetu, které naopak mají zase výhody své (rychlost, celosvětovost ...). Myslím, že svou úlohu hrají i ekonomické aspekty - náklady na pořízení a užívání.

Odpočinek, relaxace, dobytí energie ..., tím zdrojem pro vás musí být zákonitě příroda či cokoli s ní spjaté. Nemám pravdu?

Vaše otázka obsahuje pravdivé tvrzení. Relaxuji v přírodě, ať už houbařím, botanizuji a nebo jenom s pomocí dalekohledu pozoruji ptáky v jejich areálech. Takovou relaxaci mohu doporučit každému. Už jenom pohled do zeleně osvěží a když si pozorovatel všimne včely, která usedla na květ, musí mu to přinést osvěžující zážitek.